

**B en M Onderwijswetenschappen
Universiteit van Amsterdam**

© 2023 Academion

www.academion.nl
info@academion.nl

Projectcode P2210

Inhoud

Samenvatting	5
Scoretabel.....	7
Procedure.....	8
Panel	9
Informatie over de opleidingen.....	10
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	13
Standaard 3. Toetsing	21
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	24
Eindoordeel.....	25
Ontwikkelpunten.....	26
Bijlage 1. Beoogde leerresultaten	27
Bijlage 2. Opleidingscurriculum	30
Bijlage 3. Bezoekprogramma	33
Bijlage 4. Geraadpleegde materialen	34

Samenvatting

Beoogde leerresultaten

Het panel is tevreden over het profiel van zowel de bachelor- als de masteropleiding Onderwijswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam, en is van mening dat de aandacht voor het macroperspectief het profiel van beide opleidingen een onderscheidend karakter geeft. Het panel moedigt de opleidingen aan om dit aspect ook als een *unique selling point* naar buiten toe uit te dragen. Het panel vindt verder de aandacht van de *masteropleiding* voor sociaal-maatschappelijke vraagstukken in de grootstedelijke context eveneens onderscheidend. Het panel is positief over de ingezette ontwikkelingen ten aanzien van het profiel van de *bacheloropleiding*. Om het profiel van de *bacheloropleiding* nog scherper te maken, adviseert het panel om de onderlinge relatie tussen de elementen micro-, meso- en macroniveau, de beroepsrollen en de leerlijnen transparanter te maken. Tevens zou nog overwogen kunnen worden om de beroepsrollen een voor (toekomstige) studenten meer aansprekende benaming te geven. Het panel concludeert dat de eindtermen van zowel de bachelor- als de masteropleiding het brede profiel van de opleidingen duidelijk reflecteren en bovendien in lijn zijn met het domeinspecifieke referentiekader Onderwijswetenschappen. De eindtermen van beide opleidingen weerspiegelen de Dublindescriptoren en dekken daarmee het bachelor- respectievelijk masterniveau en de academische oriëntatie adequaat af. Tevens zijn de eindtermen adequaat afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld.

Het panel is positief over het voornemen van de opleidingen om naast de Alumniraad ook een Werkveldadviescommissie (WAC) in te stellen. Het panel adviseert om bij de samenstelling van de WAC rekening te houden met een voldoende brede afspiegeling van het werkveld, waarbij niet alleen het onderwijs, maar ook bedrijven en organisaties zijn vertegenwoordigd, zodat actuele maatschappelijke evoluties vanuit een breed perspectief geadresseerd kunnen worden. Het samenvoegen van de Alumniraad en de WAC tot één adviesraad is volgens het panel het proberen waard.

Onderwijsleeromgeving

Het panel is positief over de inhoud en opbouw van het curriculum van zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding. Beide curricula dekken de beoogde leerresultaten adequaat af. De programma's van beide opleidingen kenmerken zich door een mooie verbinding tussen theorie en praktijk, zonder dat daarbij de duidelijk academische oriëntatie uit het oog wordt verloren. Het panel is positief over het didactisch concept van een *community of learners* en de daarbij goed passende, gevarieerde, veelal activerende werkvormen waarbij de studenten worden gezien als serieuze deelnemers aan het proces van kennisontwikkeling. In het bijzonder heeft het panel daarbij grote waardering voor de authentieke vraagstukken en *real life cases* waarmee de opleidingen werken. Het panel is van oordeel dat het docententeam over de juiste vakinhoudelijke en didactische kwalificaties beschikt en bovendien over een groot netwerk in het werkveld dat het team adequaat benut voor de verrijking van het onderwijs. Het panel adviseert het management de werkdruk goed te blijven monitoren en de mogelijkheden voor uitbreiding van het team te onderzoeken. In dit verband geeft het panel ter overweging mee om bij eventuele uitbreiding nog meer expertise in andere domeinen of sectoren dan het onderwijs in het team na te streven. De (afstudeer)begeleiding is in beide opleidingen van voldoende kwaliteit en studenten waarderen de grote betrokkenheid en open, benaderbare houding van hun docenten.

Voor specifiek de *bacheloropleiding* spreekt het panel zijn waardering uit voor de aandacht die de opleiding besteedt aan beroepsoriëntatie en professionele identiteitsontwikkeling. Het panel is wel van mening dat het voor de motivatie van studenten van belang is om al vanaf het begin van de opleiding goed zicht te

krijgen op het vakgebied van de Onderwijswetenschappen en het toekomstige werkveld. Met het oog hierop adviseert het panel om in de vakken die studenten samen met studenten Pedagogische Wetenschappen volgen, de relatie met de Onderwijswetenschappen nadrukkelijker accent te geven, om het vak Beroeps- en veldoriëntatie eerder in de opleiding aan te bieden (bij voorkeur al in jaar 1) en eventueel een (snuffel)stage als vast onderdeel van het curriculum te overwegen, en om het mentorgesprek aan het einde van het eerste semester naar voren te halen. Het panel is positief over de vakken Leven lang leren. De inhoud van deze vakken kan nog verder worden gefinetuned om zo de overlap die studenten soms ervaren met stof die in andere vakken wordt aangeboden te verhelpen. Ten aanzien van de keuzeruimte meent het panel dat het plannen van de keuzeruimte in het eerste semester in plaats van in het tweede semester van jaar 3 het overwegen waard is. Dit zal studenten toegang geven tot meer keuzevakken of minoren van buiten de opleiding. Daarbij adviseert het panel om de begeleiding bij de invulling van de keuzeruimte te versterken.

Voor specifiek de *masteropleiding* merkt het panel op dat het programma een mooie opbouw van verwerving van kennis en vaardigheden naar integratie van kennis en vaardigheden laat zien en tevens een mooie balans tussen verplichte onderdelen en onderdelen die studenten naar eigen interesse kunnen indelen. Wel vraagt het panel aandacht voor de als hoog ervaren studielast tussen blok 1 en blok 2 van het eerste semester en voor de frequentie en invulling van de contactmomenten in het tweede semester. Het panel spreekt zijn waardering uit over de stage en over de mogelijkheid voor studenten om met hun scriptieonderzoek bij lopend onderzoek van de staf aan te haken. Daarbij verdient het risico van studievertraging door uitloop van het dataverzamingsproces blijvende aandacht. Het panel concludeert dat de opleiding zich terdege bewust is van het feit dat studenten soms de indruk hebben dat vakinhouden op punten overlap hebben met vakken uit de bacheloropleiding, de minor Leven lang leren (die masterstudenten gevolgd kunnen hebben binnen een andere bacheloropleiding), dan wel het schakelprogramma en dat de opleiding hierop ook al passende actie heeft ondernomen. Niettemin adviseert het panel de opleiding een en ander goed te blijven monitoren en te verhelderen voor studenten. Ten slotte adviseert het panel de opleiding om de consistentie in de (hoeveelheid) scriptiebegeleiding tussen begeleiders goed in de gaten te blijven houden.

Toetsing

Het panel is van oordeel dat het toetsbeleid van het domein Pedagogische en Onderwijswetenschappen de randvoorwaarden bevat voor een adequaat systeem van toetsing. Het panel is daarbij in het bijzonder positief over het hanteren van het principe van *constructive alignment*, het gebruik van het vier-ogen-principe bij de constructie van toetsen en bij de beoordeling van de scripties en het gebruik van toetsdossiers. Ten aanzien van de kwaliteit van de toetsing binnen de opleidingen concludeert het panel dat de toetsing in zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding de leerdoelen van de vakken en de beoogde leerresultaten van de opleiding adequaat afdekt. De toetsen van beide opleidingen laten een goede kwaliteit zien: zij zijn valide, betrouwbaar en transparant. De gehanteerde toetsvormen zijn gevarieerd en passen goed bij de leerdoelen en onderwijsvormen van de vakken. Daarbij waardeert het panel dat de opleidingen ook in de toetsing gebruik maken van authentieke opdrachten. Zowel bachelor- als masterstudenten zijn tevreden over de toetsing binnen de opleiding en weten tijdig voor de toetsafname wat er bij de toetsing van hen verwacht wordt. Ook over de toetsing in de eindfase is het panel tevreden. De kwaliteit van het scriptiebeoordelingsformulier (in de *masteropleiding*) en de *rubric* voor de scriptie (in de *bacheloropleiding*) is in orde en de beoordelingen van de scripties zijn navolgbaar. Omwille van de transparantie van het scriptieverslag adviseert het panel de *bacheloropleiding* om in de scripties expliciet te maken dat de dataverzameling in groepsverband is uitgevoerd.

De Examencommissie Pedagogische en Onderwijswetenschappen kwijt zich goed van haar wettelijke taken. Het panel is van oordeel dat de examencommissie de kwaliteit van de toetsing en het eindniveau van zowel de bachelor- als de masteropleiding adequaat borgt.

Gerealiseerde leerresultaten

Het panel concludeert op grond van de bestudeerde selectie eindwerken dat zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding de beoogde leerresultaten realiseert. Alumni van beide opleidingen kijken met tevredenheid op hun opleiding terug. Zij voelen zich goed toegerust voor een relevante mastervolgopleiding en vinden hun weg op de arbeidsmarkt snel. Afgestudeerden van beide opleidingen waarderen de goede koppeling met de praktijk die in de opleidingen wordt gemaakt en geven aan via een onderwijsaanbod verbonden te willen blijven aan de opleiding.

Scoretabel

Het panel beoordeelt de opleidingen als volgt:

Bachelor Onderwijswetenschappen

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoet
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoet
Standaard 3: Toetsing	voldoet
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoet

Algemeen eindoordeel positief

Master Onderwijswetenschappen

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoet
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoet
Standaard 3: Toetsing	voldoet
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoet

Algemeen eindoordeel positief

Prof. dr. D. (Douwe) Beijaard
voorzitter

Drs. G.M. (Mariëlle) Klerks
secretaris

Datum: 28 juli 2023

Introductie

Procedure

Visitatie

De opleidingen Onderwijswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam werden op 24 en 25 mei 2023 door een onafhankelijk peer review panel beoordeeld in het kader van de visitatiegroep Onderwijswetenschappen. Dit cluster bestond uit 9 opleidingen van de instellingen Rijksuniversiteit Groningen, Maastricht University, Universiteit Twente, Radboud Universiteit Nijmegen, Open Universiteit, Universiteit Utrecht en Universiteit van Amsterdam. De beoordeling verliep volgens de procedure en standaarden van het NVAO Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland (d.d. september 2018).

In opdracht van het cluster Onderwijswetenschappen verzorgde evaluatiebureau Academion de begeleiding van de visitatie. Peter Hildering en Fiona Schouten traden op als coördinator binnen het cluster, en Peter Hildering, Mariëlle Klerks, Mariette Huisjes en Jessica van Rossum als secretaris. Zij zijn allen door de NVAO gecertificeerd en als secretaris geregistreerd.

Vorbereiding

In samenspraak met de instellingen en opleidingen stelde Academion het visitatiepanel samen, rekening houdend met de expertise en onafhankelijkheid van de leden en met de consistentie binnen het cluster. De NVAO stemde op 3 november 2022 in met de samenstelling van het panel. De coördinator instrueerde de panelvoorzitter op 8 december 2022 over diens rol binnen de visitatie volgens het Profiel van de voorzitter (NVAO 2016).

De contactpersonen van de instelling stelden voor het visitatiebezoek een bezoekprogramma op in overleg met de coördinator (zie bijlage 3). De opleidingen selecteerden vervolgens voor elke gespreksronde representatieve gesprekspartners. Daarnaast bepaalde de opleiding dat het ontwikkelgesprek zou worden vormgegeven als onderdeel van het bezoek in de vorm van themasessies. Op basis van dit gesprek werd een apart ontwikkelverslag gemaakt.

In de aanloop naar de visitatie stuurden de opleidingen een lijst van afgestudeerden over de periode juni 2020 tot en met juni 2022 naar de coördinator. Uit deze lijst selecteerde de panelvoorzitter in samenspraak met de coördinator 15 eindwerken per opleiding. Daarbij hield hij rekening met de spreiding van de eindcijfers en de beoordelaars. Voorafgaand aan het bezoek stelden de opleidingen de geselecteerde eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren beschikbaar aan het panel. Ook zonden de opleiding het panel hun informatiedossier toe (zie bijlage 4).

De panelleden bestudeerden de ontvangen informatie en stuurden hun bevindingen op naar de secretaris. De secretaris verzamelde de vragen en opmerkingen van het panel in een document en verspreidde dit onder de panelleden. Kort voor de visitatie hield het panel een vooroverleg waarin de voorlopige bevindingen naar aanleiding van het informatiedossier, de gelezen eindwerken en de taakverdeling ter sprake kwamen. Ook werd het panel geïnformeerd door de secretaris over de van toepassing zijnde beoordelingskaders, de werkwijze en de planning van de visitatie en de rapportage.

Bezoek

Tijdens het visitatiebezoek sprak het panel met verschillende opleidingsvertegenwoordigers (zie bijlage 3). Ook bood het panel studenten en docenten de gelegenheid om informeel met het panel te spreken tijdens een inloopspreekuur. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt. Het panel beëindigde de visitatie met een intern overleg om de voorlopige bevindingen te formuleren. Ter afsluiting van de visitatie gaf de voorzitter een publieke mondelinge toelichting, waarin hij de voorlopige indrukken, algemene observaties en suggesties voor ontwikkelpunten van het panel presenteerde.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel en legde dat voor aan de coördinator voor een collegiale toets. Daarna vroeg de secretaris de panelleden om het rapport te bekijken en van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback en na akkoord van het panel stuurde de coördinator het rapport naar de opleidingen met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De secretaris paste de feitelijke onjuistheden in het rapport aan op aanwijzing van de panelvoorzitter. Vervolgens stelde het panel het rapport vast en stuurde de coördinator het naar de Faculteit Maatschappij & Gedrag van de Universiteit van Amsterdam.

Panel

Bij de clustervisitatie Onderwijswetenschappen zijn de volgende panelleden betrokken:

- Prof. dr. Douwe Beijaard, emeritus hoogleraar Professional Learning aan de Technische Universiteit Eindhoven (voorzitter)
- Prof. dr. Bram De Wever, hoofddocent Learning and Instruction aan de Universiteit van Gent
- Prof. dr. Katrien Struyven, hoogleraar bij de School voor Educatieve Studies aan de Universiteit Hasselt
- Dr. Nynke Bos, lector Teaching, Learning & Technology bij Hogeschool Inholland
- Prof. dr. Martin Valcke, hoogleraar Onderwijskunde aan de Universiteit van Gent
- Prof. dr. Jo Tondeur, hoogleraar Educational Innovation and Technology aan de Vrije Universiteit Brussel
- Prof. dr. David Gijbels, hoogleraar Learning and Instruction aan de Universiteit van Antwerpen
- Prof. dr. Piet Van den Bossche, hoogleraar Leren in Organisaties aan de Universiteit Antwerpen en hoogleraar Teamleren aan de Universiteit Maastricht
- Prof. dr. Wilfried Admiraal, hoogleraar Technology-Enhanced Teaching and Learning aan de Oslo Metropolitan University
- Eline Pothoven BSc, bachelorstudent Onderwijswetenschappen aan de Universiteit Utrecht (student-lid)
- Juliette de Groot BSc, masterstudent Onderwijswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam (student-lid)

Het panel dat de opleidingen Onderwijswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam beoordeelde, bestond uit de volgende leden:

- Prof. dr. Douwe Beijaard, emeritus hoogleraar Professional Learning aan de Technische Universiteit Eindhoven (voorzitter)
- Dr. Nynke Bos, lector Teaching, Learning & Technology bij Hogeschool Inholland
- Prof. dr. Katrien Struyven, hoogleraar bij de School voor Educatieve Studies aan de Universiteit Hasselt

- Prof. dr. Wilfried Admiraal, hoogleraar Technology-Enhanced Teaching and Learning aan de Oslo Metropolitan University
- Eline Pothoven BSc, bachelorstudent Onderwijswetenschappen aan de Universiteit Utrecht (student-lid)

Informatie over de opleidingen

Naam van de instelling:	Universiteit van Amsterdam
Status van de instelling:	Bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	Positief

Naam van de opleiding:	Onderwijswetenschappen
CROHO-nummer:	50003
Niveau van de opleiding:	Bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	Academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	n.v.t.
Locatie:	Amsterdam
Variant(en):	Voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Inleverdatum NVAO:	1 november 2023

Naam van de opleiding:	Onderwijswetenschappen
CROHO-nummer:	60099
Niveau van de opleiding:	Master
Oriëntatie van de opleiding:	Academisch
Aantal studiepunten:	60 EC
Afstudeerrichtingen:	n.v.t.
Locatie:	Amsterdam
Variant(en):	Voltijd, deeltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Inleverdatum NVAO:	1 november 2023

Beschrijving van de beoordelingsstandaarden

De masteropleiding Onderwijswetenschappen kent een voltijd- en een deeltijdvariant. Alle bevindingen en oordelen in dit rapport gelden voor beide varianten, tenzij anders is aangegeven.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Profiel en doelstellingen

De bachelor- en masteropleiding Onderwijswetenschappen worden verzorgd door de Faculteit Maatschappij en Gedrag (FMG) van de Universiteit van Amsterdam (UvA) binnen respectievelijk het College of Child Development and Education en de Graduate School of Child Development and Education van het Domein Pedagogische en Onderwijswetenschappen (POW). De bachelor en master beogen studenten een multidisciplinaire opleiding te bieden waarbinnen zij een brede academische vorming krijgen. De opleidingen rusten studenten toe met een uitgebreide basis aan onderwijswetenschappelijke kennis en vaardigheden, die hen in staat stelt bij te dragen aan het oplossen van vraagstukken in de onderwijspraktijk en aan het genereren van nieuwe onderwijswetenschappelijke kennis. Daarbij gaat het niet alleen om onderwijs en leren binnen onderwijsinstellingen, maar ook om onderwijs en leren daarbuiten, binnen organisaties, in bedrijven en in de vrije tijd. Beide opleidingen profileren zich door zich te richten op de gehele breedte van het onderwijswetenschappelijke veld. Onderwijs en leren worden op zowel het micro-, meso- als macroniveau bestudeerd. Het microniveau richt zich hierbij op leer- en instructietheorieën en de rol van de instructieverantwoordelijken en de (digitale) leeromgeving, het mesoniveau op vraagstukken rondom de (school)organisatie, (school)leiderschap en onderwijsinnovaties, en het macroniveau op de (internationale) samenleving, kennis van onderwijsbeleid en het beleidsveld waarbinnen onderwijs gestalte krijgt. Daarnaast kenmerkt het profiel van beide opleidingen zich door een inhoudelijke focus op de maatschappelijke context van het onderwijs en vraagstukken daarbij als diversiteit en kansengelijkheid, leven lang leren en digitalisering.

De *bacheloropleiding* beoogt studenten een dusdanig basisniveau van academische vorming te bieden dat studenten na afronding van de opleiding kunnen doorstromen naar een relevante masteropleiding dan wel naar de arbeidsmarkt, waar zij in staat zijn om op academisch werk- en denkniveau te functioneren. Naar aanleiding van de adviezen van het vorige visitatiepanel heeft de opleiding haar profiel sinds de vorige visitatie verder doorontwikkeld. Om (toekomstige) studenten meer zicht te geven op de verschillende rollen die zij als afgestudeerde onderwijswetenschapper kunnen vervullen in hun werk en hen de mogelijkheid te bieden zich daarop ook bewust te oriënteren, heeft de opleiding een viertal beroepsrollen benoemd: onderzoeker, ontwerper, onderwijsadviseur meso en onderwijsadviseur macro. Deze rollen kunnen beschouwd worden als leerlijnen en kenmerken zich door bepaalde specifieke kennisgebieden en vaardigheden binnen de bredere kennisbasis en algemene vaardigheden van de onderwijswetenschapper. Het panel heeft van de vertegenwoordigers van het management en van de docenten vernomen dat er ten tijde van de visitatie al wel informeel aandacht besteed werd aan deze rollen binnen het programma, maar dat de opleiding nog bezig is deze rollen ook expliciet zichtbaar te maken in het profiel en binnen het programma (zie standaard 2). Naar verwachting zal een en ander vanaf studiejaar 2023-2024 zijn beslag hebben gekregen.

De *masteropleiding* onderscheidt zich van de bacheloropleiding door meer verdieping, zowel op het gebied van de onderwijswetenschappen als op het gebied van onderzoeksmethoden voor onderwijswetenschappelijk onderzoek. Van afgestudeerden wordt verwacht dat zij met meer complexe onderwijskundige vraagstukken kunnen omgaan. Zij dienen kennis van verschillende thema's te verbinden en daarover adequaat te rapporteren en bovendien in staat te zijn een bijdrage te leveren aan theorie- en praktijkontwikkeling. Ten slotte wordt van masterstudenten verwacht dat zij, vergeleken met bachelorstudenten, een grotere mate van zelfstandigheid laten zien.

Het panel is positief over het profiel van de beide opleidingen en de specifieke aandacht daarbinnen voor de maatschappelijke vraagstukken over diversiteit en kansgelijkheid, leven lang leren en digitalisering. Het panel constateert dat zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding, in tegenstelling tot zusteropleidingen, naast het micro- en mesoperspectief ook nadrukkelijk aandacht besteden aan het macroperspectief. Dit macroaspect binnen het profiel acht het panel dan ook een specifieke, onderscheidende kracht van de opleidingen en het panel moedigt de opleidingen aan om dit ook naar buiten toe als zodanig uit te dragen. Voor specifiek de *bacheloropleiding* merkt het panel op dat het de ingezette ontwikkelingen ten aanzien van de profilering van de opleiding veelbelovend vindt. Met het oog op de verdere doorontwikkeling van het profiel adviseert het panel om de onderlinge relatie tussen de aspecten op micro-, meso- en macroniveau, de beroepsrollen en de leerlijnen transparanter te maken. Meer samenhang tussen deze verschillende elementen of het hanteren van één leidend principe als kapstok waaraan de andere aanhaken, kan het profiel van de opleiding volgens het panel scherper maken. Tevens kan nog overwogen worden om de beroepsrollen een voor (toekomstige) studenten meer aansprekende benaming te geven. Ten aanzien van het profiel van de *masteropleiding* acht het panel, naast bovengenoemde gemeenschappelijke aspecten, ook de aandacht voor sociaal-maatschappelijke vraagstukken in de grootstedelijke context een onderscheidend kenmerk van het profiel. Het panel ziet mogelijkheden om de voor de bacheloropleiding geformuleerde beroepsrollen ook te integreren in het profiel van de *masteropleiding*.

Beoogde leerresultaten

Beide opleidingen hanteren helder geformuleerde eindtermen die als beoogde leerresultaten fungeren (zie Bijlage 1) en zijn vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) 2022-2023 van respectievelijk de Bachelor Onderwijswetenschappen en de Master Onderwijswetenschappen. Het panel stelt vast dat de eindtermen van zowel de bachelor- als de masteropleiding zijn geformuleerd langs de lijnen van de Dublin-descriptoren. Daarmee dekken zij het bachelor- respectievelijk masterniveau en de academische oriëntatie adequaat af. De eindtermen van de *bacheloropleiding* leggen duidelijk de nadruk op het ontwikkelen van een brede kennisbasis in de onderwijswetenschappen en het ontwikkelen van (onderzoeks)vaardigheden. Uit de eindtermen van de *masteropleiding* blijkt duidelijk de nadruk op onder meer grondige en specialistische kennis en inzicht in actuele onderwijsvraagstukken en daaraan gerelateerde ontwikkelingen in de samenleving, onderwijswetenschappelijke theorieën, het analyseren van complexe vraagstukken en het zelfstandig uitvoeren van onderwijswetenschappelijk onderzoek. De eindtermen van beide opleidingen vormen volgens het panel bovendien een duidelijke weerspiegeling van het brede profiel van de opleidingen. In lijn met het advies van het vorige visitatiepanel is het maatschappelijke perspectief voldoende in de eindtermen geïntegreerd. Het panel constateert verder dat het domeinspecifieke referentiekader Onderwijswetenschappen (juni 2022) voldoende in de beoogde leerresultaten en het profiel van beide opleidingen wordt weerspiegeld.

Het panel heeft ook de concepteindtermen van de *bacheloropleiding* voor 2023-2024 bekeken. Het panel is over deze concepteindtermen eveneens positief en waardeert het dat hierin ook de vier beroepsrollen zijn geïntegreerd.

Ten slotte stelt het panel tot zijn tevredenheid vast dat de opleidingen over een alumniraad beschikken, waarmee zij sparren over de (door)ontwikkeling van de opleidingen. Hiermee zijn de opleidingen en hun eindtermen afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld. Verder zijn de opleidingen van plan om ook een Werkveldadviescommissie (WAC) in te stellen. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling, omdat zo ook perspectieven van externen die geen directe band met de opleidingen hebben, kunnen worden binnengehaald. Het panel adviseert om bij de samenstelling van een WAC rekening te houden met een voldoende brede afspiegeling van het werkveld, waarbij niet alleen het onderwijs, maar ook bedrijven en organisaties zijn vertegenwoordigd, zodat actuele maatschappelijke evoluties vanuit een breed perspectief geadresseerd kunnen worden. Het panel ondersteunt de overweging van de opleiding om eventueel de WAC en alumniraad samen te voegen tot één adviesraad.

Overwegingen

Het panel is tevreden over het profiel van zowel de bachelor- als de masteropleiding en is van mening dat de aandacht voor het macroperspectief het profiel van beide opleidingen een onderscheidend karakter geeft. Het panel moedigt de opleidingen aan om dit aspect ook als een *unique selling point* naar buiten toe uit te dragen. Het panel vindt verder de aandacht van de *masteropleiding* voor sociaal-maatschappelijke vraagstukken in de grootstedelijke context eveneens onderscheidend. Het panel is positief over de ingezette ontwikkelingen ten aanzien van het profiel van de *bacheloropleiding*. Om het profiel van de *bacheloropleiding* nog scherper te maken, adviseert het panel om de onderlinge relatie tussen de elementen micro-, meso- en macroniveau, de beroepsrollen en de leerlijnen transparanter te maken. Tevens zou nog overwogen kunnen worden om de beroepsrollen een voor (toekomstige) studenten meer aansprekende benaming te geven. Het panel concludeert dat de eindtermen van zowel de bachelor- als de masteropleiding het brede profiel van de opleidingen duidelijk reflecteren en bovendien in lijn zijn met het domeinspecifieke referentiekader Onderwijswetenschappen. De eindtermen van beide opleidingen weerspiegelen de Dublindescriptoren en dekken daarmee het bachelor- respectievelijk masterniveau en de academische oriëntatie adequaat af. Tevens zijn de eindtermen adequaat afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld.

Het panel is positief over het voornemen van de opleidingen om naast de Alumniraad ook een WAC in te stellen. Het panel adviseert om bij de samenstelling van de WAC rekening te houden met een voldoende brede afspiegeling van het werkveld, waarbij niet alleen het onderwijs, maar ook bedrijven en organisaties zijn vertegenwoordigd, zodat actuele maatschappelijke evoluties vanuit een breed perspectief geadresseerd kunnen worden. Het samenvoegen van de Alumniraad en de WAC tot één adviesraad is volgens het panel het proberen waard.

Conclusie

Het panel oordeelt dat standaard 1 voor beide opleidingen voldoet.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Bacheloropleiding: programma

Het curriculum van de *bacheloropleiding* (180 EC) is voltijds en bestaat uit een combinatie van onderwijswetenschappelijke vakken, vakken op het gebied van methodenleer en statistiek, vakken academische en professionele vaardigheden en een keuzeruimte. In jaar 1 maken studenten kennis met het brede vakgebied van de onderwijswetenschappen en met het doen van onderzoek, waarna in jaar 2 en jaar 3 verdere verdieping volgt. Het derde studiejaar heeft het karakter van een specialisatiejaar. Dit jaar bevat 30 EC aan keuzeruimte, die studenten kunnen invullen met een stage, studie in het buitenland, keuzevakken of een minor. De opleiding wordt afgesloten met een scriptie (18 EC), waarvoor studenten een empirisch onderzoek uitvoeren. De dataverzameling hiervoor vindt plaats in groepsverband, maar studenten rapporteren individueel (zie ook *Studeerbaarheid en studiebegeleiding*). Een aantal vakken (51 EC) volgen studenten samen met de studenten van de bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen (o.a. enkele inleidende vakken, methoden en technieken en statistiek). Dit biedt studenten de mogelijkheid om na het eerste semester van jaar 1 over te stappen naar de bachelor Pedagogische Wetenschappen (en vice versa).

Het programma is gericht op zowel het micro-, het meso- als het macroperspectief en heeft speciale aandacht voor sociale en maatschappelijke vraagstukken. Het curriculum is vormgegeven langs zes hoofdlijnen. Vier hoofdlijnen richten zich op de kennis en vaardigheden die onderwijswetenschappers nodig hebben als onderzoeker, ontwerper, onderwijsadviseur meso en onderwijsadviseur macro. Een vijfde hoofdlijn start in jaar 2 en is gericht op het thema leven lang leren. Deze lijn gaat in op wat leven lang leren inhoudt en hoe dit invulling kan krijgen op individueel, organisatie- en maatschappelijk niveau. De hoofdlijn Leven lang leren wordt tevens aangeboden als een minor voor (internationale) studenten van buiten de opleiding (minor *Lifelong learning in a changing society*) en daarom worden de vakken van deze hoofdlijn aangeboden in het Engels. De zesde hoofdlijn, ten slotte, richt zich op beroepsvoorbereiding en het ontwikkelen van een professionele identiteit. Deze lijn loopt door het gehele programma en krijgt vorm in de eerstejaars mentorbijeenkomsten 'Build your future', het tweedejaarsvak Beroeps- en Veldoriëntatie en via opdrachten waaraan studenten bij verschillende vakken werken en waarbij zij ervaring opdoen met de verschillende rollen van onderwijswetenschappers in het werkveld. Zie bijlage 2 voor een overzicht van het curriculum.

Het panel is positief over de inhoud en opbouw van het programma. Op basis van het document Schema eindtermen bachelor Onderwijswetenschappen en de informatie in de Studiegids bachelor Onderwijswetenschappen 2022-2023 stelt het panel vast dat het programma de beoogde leerresultaten adequaat afdekt. Het panel is positief over de verschillende vakinhouden en is van mening dat het programma gedegen is. Ook heeft het panel veel waardering voor de oriëntatie van het programma. De zonder meer academische oriëntatie wordt verrijkt met een duidelijk oog voor de praktijk. In de vakken wordt de theorie op een mooie manier verbonden met de praktijk (zie ook *Werkvormen*) en naast ruime aandacht voor academische en onderzoeksvaardigheden en reflectie, besteedt het programma ook aandacht aan professionele vaardigheden (gesprekstechnieken, communicatie, e.d.).

Uit het studentenhoofdstuk en het gesprek met de studenten tijdens de visitatie heeft het panel vernomen dat studenten vinden dat in een aantal van de gezamenlijke vakken met Pedagogische Wetenschappen de expliciete koppeling met onderwijswetenschappen beter zou kunnen, omdat er vooral voorbeelden vanuit de pedagogiek aan de orde komen. Hierdoor ervaren studenten de stof soms als minder relevant. Het panel heeft begrip voor de financiële motieven voor het gezamenlijk aanbieden van de vakken vanwege de beperkte omvang van de opleiding. Wel adviseert het panel de opleiding om de mogelijkheden te verkennen om binnen deze gezamenlijke vakken de relatie met de onderwijswetenschappen nadrukkelijker reliefs te

geven. Deze aanbeveling acht het panel in het bijzonder voor het eerste semester van jaar 1 relevant. Dit semester vormt voor studenten de eerste kennismaking met de opleiding. Juist dit semester bestaat echter geheel uit gezamenlijke vakken, waarbij alleen het vak Inleiding Onderwijswetenschappen specifiek gericht is op Onderwijswetenschappen. Als studenten in dit eerste semester de focus van de onderwijswetenschappen te weinig herkennen en het gevoel hebben nog weinig zicht te hebben op wat het vakgebied precies behelst, bestaat het risico dat zij hun interesse verliezen of de opleiding verlaten.

Het panel heeft waardering voor de inhoud van de Engelstalige vakken Leven lang leren, die tevens als minor worden aangeboden voor (internationale) studenten van buiten de opleiding. De diversiteit van de studentenpopulatie bij deze vakken brengt studenten bovendien in aanraking met verschillende perspectieven en biedt hun de mogelijkheid om over de grenzen van het eigen vakgebied heen te kijken, hetgeen het panel een waardevolle voorbereiding vindt op de realiteit van het werkveld van de onderwijswetenschapper. De voordelen voor studenten van deze diversiteit rechtvaardigen in de ogen van het panel dan ook het gebruik van het Engels in deze vakken. Tijdens de visitatie en in het studentenhoofdstuk gaven studenten te kennen dat zij soms enige overlap ervaren in de inhoud van de Leven lang leren-vakken en stof die al eerder bij andere vakken is aangeboden. Volgens studenten wordt dit veroorzaakt doordat minorstudenten voorkennis missen en de vakken hierop inspelen door stof te herhalen of extra toelichting te bieden. Het panel adviseert de opleiding om naar wegen te zoeken om de overlap waar mogelijk te verhelpen, bijvoorbeeld door het aanbieden van verdiepende stof.

Over de inhoudelijke keuzemogelijkheden in het programma is het panel tevreden. Opdrachten kunnen vaak afgestemd worden op de individuele interesses van studenten en ook over de inhoudelijke mogelijkheden binnen de keuzeruimte is het panel tevreden. Het aanvullen van de opleidingsgebonden keuzevakken binnen de keuzeruimte met keuzevakken die niet op het onderwijsdomein gericht zijn, zou het keuzeaanbod volgens het panel nog verder kunnen versterken. Zo kan nog meer recht gedaan worden aan de andere domeinen of sectoren waarvoor de opleiding opleidt, zoals het bedrijfsleven, organisaties, etc.

Het panel waardeert de aandacht die de opleiding besteedt aan beroepsoriëntatie en professionele identiteitsontwikkeling. Tijdens de visitatie gaven studenten aan dat zij onder andere het vak Beroeps- en veldoriëntatie, waarbij gastsprekers worden uitgenodigd en studenten op werkbezoek gaan, als nuttig ervaren. Wel gaven zij aan dat zij dit vak graag al eerder dan aan het einde van jaar 2 zouden willen volgen, zodat zij zich al vroegtijdig in de opleiding een concreter beeld kunnen vormen van hun toekomstige arbeidsmarktsituatie. Het panel meent dat het inderdaad belangrijk is dat studenten hier zo snel mogelijk zicht op krijgen en geeft de opleiding daarom ter overweging mee het vak Beroeps- en veldoriëntatie eerder in de opleiding aan te bieden, bij voorkeur al in jaar 1. In het kader van een (vroegtijdige) kennismaking met het toekomstige werkveld doet het panel tevens de suggestie om de mogelijkheden te onderzoeken van een (snuffel)stage als vast onderdeel van het curriculum. Zoals al beschreven bij standaard 1, was de opleiding ten tijde van de visitatie bezig de vier onderscheiden beroepsrollen die al wel impliciet in het programma worden geadresseerd, ook expliciet zichtbaar te maken in het programma. Het panel meent dat dit nog verder zal bijdragen aan de beeldvorming van studenten over de verschillende mogelijke aspecten van het werk van een onderwijswetenschapper. Het koppelen van de leerlijnen aan de beroepsrollen (zie ook opmerking in standaard 1) zou daarbij in de ogen van het panel bovendien nog beter inzichtelijk kunnen maken voor studenten hoe het programma bouwt aan de kennis en vaardigheden die voor de verschillende beroepsrollen relevant zijn.

Tijdens de visitatie heeft het panel met de verschillende gespreksgroepen gesproken over het voornemen van de opleiding om de beroepsvoorbereidende lijn verder te ontwikkelen en meer structureel en vakoverstijgend aandacht te besteden aan de ontwikkeling van een professionele identiteit. Om deze

ontwikkeling ook zichtbaarder te maken voor studenten, overweegt de opleiding om te gaan werken met een portfolio waarin studenten reflecteren op leerervaringen binnen de verschillende rollen die zij hebben opgedaan in de verschillende vakken. Het panel vindt het positief dat de opleiding de professionele identiteitsontwikkeling nog steviger wil verankeren in het curriculum en kan zich goed vinden in de plannen. Het gebruik van een portfolio is volgens het panel één van de middelen die zou kunnen bijdragen aan (het zichtbaar maken van) de ontwikkeling van een professionele identiteit. In dit verband zou de *community of learners* (zie Didactische visie en werkvormen) volgens het panel echter ook een waardevol instrument kunnen vormen.

Masteropleiding: programma

Het programma van de *masteropleiding* (60 EC) bestaat uit cursorisch onderwijs (30 EC), een stage (12 EC) en een scriptie (18 EC). De cursussen worden aangeboden in het eerste semester en bestaan voor 24 EC uit verplichte cursussen en voor 6 EC uit keuzevakken, waarbij studenten kunnen kiezen uit zowel het aanbod binnen als buiten de eigen opleiding. In de cursussen worden de onderwijswetenschappen belicht vanuit zowel het micro-, meso- als macroperspectief en is er specifieke aandacht voor actuele sociale en maatschappelijke vraagstukken, zoals diversiteit en kansenongelijkheid, die goed aansluiten bij de grootstedelijke context van de opleiding (bijv. in het vak Diversiteit en Onderwijs). Waar het in blok 1 van het eerste semester vooral gaat om het verwerven van kennis en inzicht, richt blok 2 zich meer op de integratie van micro-, meso- en macroperspectieven en de toepassing van kennis en vaardigheden. Hierbij krijgen ook de voor de onderwijskundige beroepspraktijk relevante vaardigheden specifiek aandacht (bijv. adviesvaardigheden, ontwerpprincipes maken voor een zelfgekozen onderwijssituatie). Verder wordt in blok 2 in het vak Masterclass Onderwijsonderzoek een start gemaakt met het onderzoeksplan en de onderzoeksopzet voor de scriptie.

Het tweede semester is gevuld met de stage en de afstudeerscriptie. In de stage maken studenten kennis met de onderwijskundige beroepspraktijk in het onderwijs, het bedrijfsleven, of anderszins en bereiden zij zich voor op het zelfstandig functioneren in een onderwijskundige functie op academisch niveau. De concrete invulling van de stage wordt afgestemd op de leerdoelen van de stage en vooraf vastgelegd in een stageplan. Het panel stelt op basis van de Studiehandleiding Masterstage Onderwijswetenschappen tot zijn tevredenheid vast dat de opleiding relevante criteria hanteert waaraan de stageplek dient te voldoen. Met de scriptie ronden studenten de opleiding af. De scriptie is een rapportage van een zelfstandig uitgevoerd onderzoek op het terrein van de onderwijswetenschappen, met een theoretische en een onderzoekscomponent en een wetenschappelijke reflectie op het onderzoek. Studenten kunnen zelf een onderwerp kiezen, een onderwerp kiezen uit een uitgebreide lijst met onderwerpen en/of met hun scriptieonderzoek aanhaken bij lopend onderzoek van de staf.

Het programma wordt aangeboden in een voltijd- en een deeltijdvariant. Deze varianten kennen inhoudelijk geen verschil. Binnen de deeltijdvariant doorlopen studenten hetzelfde programma als in de voltijdvariant, maar in een meer flexibel, op de student afgestemd tempo. Doordat het onderwijs uitsluitend in de avonden en op de woensdag overdag wordt aangeboden, is het masterprogramma toegankelijker voor werkenden.

Het panel heeft waardering voor de inhoud en opzet van het programma. Op basis van het document Schematisch programmaoverzicht master Onderwijswetenschappen en de informatie in de Studiegids master Onderwijswetenschappen 2022-2023 stelt het panel vast dat het programma de beoogde leerresultaten adequaat afdekt. Het programma kent een logische opbouw die een geleidelijke verschuiving laat zien van het verwerven van verdiepende kennis en vaardigheden naar integratie van deze kennis en vaardigheden. Daarnaast kent het programma een mooie balans tussen verplichte onderdelen en onderdelen die studenten conform de eigen interesses kunnen inrichten, bijv. via opdrachten in de vakken

die afgestemd kunnen worden op de eigen interesses, de stage, de keuzevakken en de scriptie. Overigens brengt de keuzevrijheid in het tweede semester wel met zich mee dat studenten het contact met medestudenten missen. De opleiding heeft weliswaar enkele contactmomenten in deze periode ingelast, maar de frequentie van deze terugkombijeenkomsten zou hoger kunnen zijn en de invulling ervan zou meer op de behoefte van de studenten kunnen worden toegespitst.

Evenals in de bacheloropleiding wordt er in de masteropleiding een mooie verbinding gemaakt tussen theorie en praktijk, zonder daarbij de academische oriëntatie uit het oog te verliezen. In dit verband spreekt het panel zijn waardering uit voor de stage. Het panel is positief over de aandacht in het programma voor relevante vaardigheden voor de beroepspraktijk. Deze zouden in de ogen van het panel nog verder uitgebreid kunnen worden door ook meer aandacht te besteden aan communicatie- en presentatievaardigheden. Verder vindt het panel de mogelijkheid voor studenten om met hun scriptieonderzoek aan te haken bij lopend onderzoek van de staf voor hen een mooie kans vanwege de rijke context.

Het panel heeft uit het studentenhoofdstuk en tijdens de visitatie van studenten vernomen dat studenten die de bacheloropleiding Onderwijswetenschappen, de minor Leven lang leren (gevolgd binnen een andere bacheloropleiding) of het schakelprogramma hebben gevolgd, soms overlap ervaren tussen die programma's en vakinhouden uit het masterprogramma. Het gaat hierbij in het bijzonder om het mastervak Leren en Leeromgeving dat volgens de studenten enige overlap vertoont met het bachelorvak Instructie en Leren en om het mastervak Onderwijsbeleid: stelsel en sturing en het bachelorvak Onderwijsbeleid: structuren en processen. Het panel heeft hierover tijdens de visitatie gesproken met het management en tot zijn tevredenheid vastgesteld dat men zich van deze zaken terdege bewust is en hierop ook al actie onderneemt. Zo is het aandeel beleid in het bachelorvak Onderwijsbeleid: structuren en processen wat teruggebracht, zodat er minder overlap is met het beleidsvak in de master. Het mastervak Leren en Leeromgeving is inmiddels verrijkt met kennisclips die voorafgaand aan de colleges beschikbaar worden gesteld. Studenten die vanuit een andere dan de eigen bacheloropleiding zijn ingestroomd, kunnen hiervan kennisnemen, zodat in de colleges sneller de diepte ingegaan kan worden. Verder geeft het management aan dat studenten soms de indruk hebben dat dezelfde stof wordt behandeld, maar dat in zulke gevallen vaak het perspectief verschilt. Het panel adviseert een en ander goed te blijven monitoren en, waar relevant, het verschil in perspectief op de stof expliciet te benoemen.

Ten slotte wil het panel nog de suggestie doen om de vier beroepsrollen die voor de bacheloropleiding zijn geformuleerd/geïdentificeerd ook zichtbaar door te trekken naar het programma van de masteropleiding, uiteraard op een daarbij passend niveau. Daarbij zou dan tevens overwogen kunnen worden om ook in de masteropleiding nog meer aandacht te schenken aan de professionele identiteitsontwikkeling, waarvoor de beroepsrollen dan als kapstok zouden kunnen fungeren.

Didactische visie en werkvormen

De didactische visie van zowel de bachelor- als de masteropleiding is gebaseerd op het concept van een *community of learners*. Studenten worden door de opleidingen gezien als actieve en betrokken deelnemers aan een gemeenschappelijk proces van wetenschappelijke kennisontwikkeling in het vakgebied van de onderwijswetenschappen. Dit komt in het onderwijs onder meer tot uitdrukking doordat docenten kritisch ingaan op onderzoek, beleid en opinies in de media en studenten gezamenlijk of individueel laten nadenken over complexe maatschappelijke en wetenschappelijke kwesties en hun standpunten daarover laten onderbouwen. Ook worden studenten actief betrokken bij authentieke vraagstukken die spelen in de onderwijskundige praktijk en in onderwijswetenschappelijke onderzoek. Dit biedt studenten de

mogelijkheid om theoretische kennis ook direct toe te passen in concrete (praktijk)situaties. Er is veel aandacht voor interactie met en tussen studenten en samenwerking wordt ondersteund en gestimuleerd.

In lijn met de didactische visie, wordt in beide opleidingen, naast de meer traditionele hoorcolleges, ook veel gebruik gemaakt van interactieve hoorcolleges, werkcolleges en kleinere werkgroepen. Beide opleidingen maken daarbij gebruik van een gevarieerde mix van veelal activerende werkvormen, zoals denkopdrachten, discussies, seminars, groepspresentaties, video's en debat. Verder gebruiken beide opleidingen bij verschillende vakken authentieke opdrachten, waarbij studenten al dan niet in groepsverband werken aan authentieke vraagstukken. In de *bacheloropleiding* gebeurt dit bijvoorbeeld in het vak Learning and innovating in organizations, waarbij studenten werken aan een *real life* consultancyopdracht voor een echte opdrachtgever. In de *masteropleiding* gebeurt dit bijvoorbeeld bij het vak Leadership for educational change.

Het panel is positief over de didactische visie en aanpak van de opleiding. De kleinschalige leeromgeving van de opleidingen leent zich in de ogen van het panel uitstekend voor het werken volgens de principes van een *community of learners*. Het panel vindt de ingezette werkvormen adequaat en gevarieerd en passend bij het didactische concept. Het panel heeft in het bijzonder grote waardering voor het feit dat de opleidingen werken met authentieke vraagstukken en *real life cases*. Hiermee wordt in beide opleidingen een uitstekende koppeling van de theorie met de praktijk gerealiseerd, waarmee het panel de opleidingen complimenteert.

Studiebegeleiding en studeerbaarheid

Toelating tot de opleidingen verloopt volgens de eisen zoals vastgelegd in de onderwijs- en examenregelingen (OER) voor respectievelijk de bacheloropleiding en de masteropleiding Onderwijswetenschappen. Voor de *bacheloropleiding* betreft dit de wettelijke toelatingseisen. Voor de *masteropleiding* zijn in de OER specifieke toelatingseisen gedefinieerd aan de hand waarvan de toelatingscommissie beslist over toelating van aspirant-studenten. Het voorafgaand doorlopen van een schakelprogramma behoort hierbij tot de mogelijkheden. Direct toelaatbaar tot de masteropleiding zijn studenten met een UvA bachelordiploma Onderwijswetenschappen, Interdisciplinaire Sociale Wetenschappen met masteraansluitprogramma (MAP) Onderwijswetenschappen van 30 ECTS, Bèta Gamma met major Onderwijswetenschappen, of een bachelordiploma van de faculteit Maatschappij en Gedragwetenschappen met een minor Onderwijswetenschappen van 30 ECTS.

In de *bacheloropleiding* worden studenten in jaar 1 begeleid door een mentor. De mentor vormt het eerste aanspreekpunt en voert daarnaast tweemaal een mentorgesprek met de student. Daarnaast wordt ook studiebegeleiding geboden door de studieadviseurs. In jaar 2 hebben de studieadviseurs een individueel gesprek met alle tweedejaarsstudenten. Verder wordt in voorkomende gevallen begeleiding ook door de docenten geboden. In de *masteropleiding* wordt studiebegeleiding voornamelijk geboden door de docenten (inhoudelijk) en door de studieadviseurs (studieproces). In aanvulling op de al genoemde vormen van begeleiding kunnen studenten van beide opleidingen tevens gebruik maken van de ondersteuning die op universitair niveau geboden wordt door studentendecanen of studentenpsychologen. Door de kleinschaligheid van de beide opleidingen zijn de lijntjes met docenten kort. In het studentenhoofdstuk en tijdens de visitatie vertelden de studenten het panel dat docenten goed benaderbaar zijn en dat zij zich gezien en gehoord voelen in de opleiding.

Tijdens het visitatiebezoek vertelden studenten van de *bacheloropleiding* het panel dat zij het mentorgesprek aan het einde van het eerste semester wat te dicht gepland vinden op het moment waarop zij nog kunnen beslissen om de studie al dan niet voort te zetten. Het vroegtijdiger voeren van dit gesprek zou het gesprek volgens studenten voor hen nuttiger kunnen maken. Verder zouden studenten graag wat

meer begeleiding willen krijgen bij het maken van de keuze voor het invullen van de keuzeruimte in jaar 3. Het panel adviseert de opleiding te kijken of zij studenten op deze twee punten tegemoet kan komen.

De begeleiding in de afstudeerfase wordt in de *bacheloropleiding* geboden door themagroepdocenten binnen het vak Empirische bachelorscriptie. Voor dit vak kunnen studenten een voorkeur uitspreken voor één van de vooraf vastgestelde centrale thema's. Vervolgens worden zij in kleine themagroepjes ingedeeld. Binnen het thema van hun groepje bepalen studenten gezamenlijk met de begeleider wat de onderzoeksvragen binnen het thema zullen worden. Elke student formuleert vervolgens een eigen onderzoeksvraag voor de scriptie en maakt een eigen plan van aanpak. De dataverzameling vindt plaats in themagroepsverband onder begeleiding van de docent. Echter, elke student schrijft individueel een eigen onderzoeksverslag waarin antwoord wordt gegeven op de eigen onderzoeksvraag. Tijdens het schrijven van de scriptie geven studenten elkaar feedback en krijgen studenten per onderdeel feedback van de docent. Het panel vindt de scriptiebegeleiding in de bacheloropleiding adequaat vormgegeven. Er is een mooie balans tussen groepsbegeleiding, individuele begeleiding en peer feedback en studenten zijn heel tevreden met de begeleiding. De begeleiding is intensief, hetgeen het panel passend vindt voor een bacheloropleiding.

In de eindfase van de *masteropleiding* worden studenten tijdens hun stage begeleid door een stagebegeleider (docent) van de opleiding en een begeleider vanuit de stage-instelling. De begeleiding vanuit de opleiding is met name gericht op het behalen van de leerdoelen voor het stagevak. De begeleiding vanuit de stage-instelling is meer intensief en gericht op ondersteuning bij het realiseren van de leerdoelen van de stagiair en bij het functioneren binnen de instelling. De praktijkbegeleider is bij voorkeur een academisch opgeleide onderwijskundige of iemand met een vergelijkbare achtergrond. De bijzonderheden rondom de stagebegeleiding zijn vastgelegd in de stageovereenkomst. Het panel vindt de stagebegeleiding zorgvuldig ingericht.

Begeleiding bij het schrijven van de masterscriptie start binnen het vak Masterclass onderwijsonderzoek, waarin studenten hun onderzoeksvoorstel formuleren. Het onderzoek voeren zij vervolgens zelfstandig uit en zij rapporteren hierover in hun scriptie. De student wordt tijdens het werken aan de scriptie individueel begeleid door een scriptiebegeleider volgens afspraken die zijn vastgelegd in een begeleidingscontract. Het panel stelt tot zijn tevredenheid vast dat er van masterstudenten bij het scriptietraject duidelijk meer zelfstandigheid wordt verwacht dan van bachelorstudenten. Studenten geven aan tevreden te zijn met de scriptiebegeleiding. Hoewel in de Studiehandleiding Masterscriptie Onderwijswetenschappen 2022-2023 heldere richtlijnen voor de omvang en frequentie van de scriptiebegeleiding zijn opgenomen, vertelden studenten het panel tijdens de visitatie echter wel dat zij hierin toch verschillen ervaren tussen begeleiders. Ook hebben studenten de indruk dat studenten die deelnemen aan lopend onderzoek van de staf meer begeleiding krijgen dan andere studenten. Omwille van de gelijkheid in en transparantie van de scriptiebegeleiding adviseert het panel de opleiding om de naleving van de richtlijnen voor begeleiding uit de studiehandleiding goed te monitoren.

Over het geheel genomen is de studeerbaarheid van zowel de bachelor- als de masteropleiding in orde. Ten aanzien van de *bacheloropleiding* merkt het panel wel op dat de planning van de keuzeruimte in het tweede semester van jaar 3 ervoor zorgt dat studenten vaak geen toegang hebben tot keuzevakken of minoren van buiten de opleiding. Deze worden namelijk juist vaak aangeboden in het eerste semester, waarin de opleiding het schrijven van de scriptie heeft gepland. Hoewel de opleiding zich inspant om in voorkomende gevallen studenten op verschillende manieren tegemoet te komen, wordt deze planning door studenten toch als ongelukkig ervaren. Het panel deelt deze mening en moedigt de opleiding aan om te onderzoeken of het plannen van de keuzeruimte in het eerste semester van jaar 3 mogelijk is. Ten aanzien van de *masteropleiding* vraagt het panel aandacht voor de studielast tussen blok 1 en blok 2 van het eerste

semester. Studenten ervaren de studielast daar als hoog doordat zij tijdens het afronden van blok 1 al voorbereidingen moeten treffen voor vakken in blok 2. Het panel adviseert de opleiding om naar mogelijkheden te zoeken om deze situatie te verhelpen. Verder heeft het panel vernomen dat masterstudenten die aan lopend onderzoek van de staf deelnemen soms studievertraging oplopen, omdat het dataverzamelingsproces uitloopt. Het panel adviseert de opleiding zich hierop te beraden zonder deze mooie kans voor studenten af te sluiten.

Staf en faciliteiten

De meeste stafleden geven onderwijs in zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding. Het panel stelt vast dat het gemeenschappelijke docententeam over de juiste kwalificaties beschikt om het onderwijs van de beide opleidingen te verzorgen. Stafleden zijn actief binnen het onderzoek en beschikken naast de juiste vakspecifieke kwalificaties ook over de benodigde didactische kwalificaties. Ten tijde van de visitatie was het merendeel van de docenten in het bezit van een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) en enkelen beschikten ook over een seniorkwalificatie (SKO). Degenen die nog niet in het bezit waren van een BKO waren bezig deze kwalificatie te behalen. Het panel stelt verder tot zijn tevredenheid vast dat het docententeam beschikt over een groot netwerk in het werkveld. Dit netwerk wordt benut voor het creëren van stagemogelijkheden, authentieke opdrachten en gastcolleges. Studenten zijn lovend over hun docenten. Zij waarderen hen om hun grote betrokkenheid en hun open, benaderbare houding.

De programmagroep Onderwijswetenschappen heeft een omvang van 12,15 fte. Het aantal fte dat feitelijk wordt ingezet voor de opleidingen Onderwijswetenschappen is echter lager, omdat stafleden ook onderwijzen in andere onderwijsprogramma's en ook andere taken hebben (bijv. OR). Uit het gesprek met de docenten tijdens de visitatie bleek dat de docenten, ondanks de extra formatie die sinds de vorige visitatie aan het team is toegevoegd, de werkdruk als hoog ervaren en dat zij regelmatig worstelen met het vinden van een goede balans tussen onderwijs en onderzoek. Het panel adviseert het management de werkdruk goed te monitoren en de mogelijkheden voor uitbreiding van het team te onderzoeken. Ten aanzien van de expertise in het team, merkt het panel op dat hierin vooral het domein onderwijs is vertegenwoordigd, terwijl de andere domeinen of sectoren waarvoor de opleiding opleidt (overige instellingen, organisaties en het bedrijfsleven) juist wat zijn onderbelicht. Het panel heeft van de studenten en de docenten vernomen dat de opleiding deze overige perspectieven wel binnenhaalt via het inzetten van gastdocenten. Het panel vindt dit een goede zaak, maar geeft de opleiding niettemin ter overweging mee om bij eventuele toekomstige uitbreiding meer diversificatie in de expertise van het team zelf na te streven.

Overwegingen

Het panel is positief over de inhoud en opbouw van het curriculum van zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding. Beide curricula dekken de beoogde leerresultaten adequaat af. De programma's van beide opleidingen kenmerken zich door een mooie verbinding tussen theorie en praktijk, zonder dat daarbij de duidelijk academische oriëntatie uit het oog wordt verloren. Het panel is positief over het didactisch concept van een *community of learners* en de daarbij goed passende, gevarieerde, veelal activerende werkvormen waarbij de studenten worden gezien als serieuze deelnemers aan het proces van kennisontwikkeling. In het bijzonder heeft het panel daarbij grote waardering voor de authentieke vraagstukken en *real life cases* waarmee de opleidingen werken. Het panel is van oordeel dat het docententeam over de juiste vakinhoudelijke en didactische kwalificaties beschikt en bovendien over een groot netwerk in het werkveld dat het team adequaat benut voor de verrijking van het onderwijs. Het panel adviseert het management de werkdruk goed te blijven monitoren en de mogelijkheden voor uitbreiding van het team te onderzoeken. In dit verband geeft het panel ter overweging mee om bij eventuele uitbreiding nog meer expertise in andere domeinen of sectoren dan het onderwijs in het team na te streven. De (afstudeer)begeleiding is in beide

opleidingen van voldoende kwaliteit en studenten waarderen de grote betrokkenheid en open, benaderbare houding van hun docenten.

Voor specifiek de *bacheloropleiding* spreekt het panel zijn waardering uit voor de aandacht die de opleiding besteedt aan beroepsoriëntatie en professionele identiteitsontwikkeling. Het panel is wel van mening dat het voor de motivatie van studenten van belang is om al vanaf het begin van de opleiding goed zicht te krijgen op het vakgebied van de Onderwijswetenschappen en het toekomstige werkveld. Met het oog hierop adviseert het panel om in de vakken die studenten samen met studenten Pedagogische Wetenschappen volgen, de relatie met de Onderwijswetenschappen nadrukkelijker accent te geven, om het vak Beroeps- en veldoriëntatie eerder in de opleiding aan te bieden (bij voorkeur al in jaar 1) en eventueel een (snuffel)stage als vast onderdeel van het curriculum te overwegen, en om het mentorgesprek aan het einde van het eerste semester naar voren te halen. Het panel is positief over de vakken Leven lang leren. De inhoud van deze vakken kan nog verder worden gefinetuned om zo de overlap die studenten soms ervaren met stof die in andere vakken wordt aangeboden te verhelpen. Ten aanzien van de keuzeruimte meent het panel dat het plannen van de keuzeruimte in het eerste semester in plaats van in het tweede semester van jaar 3 het overwegen waard is. Dit zal studenten toegang geven tot meer keuzevakken of minoren van buiten de opleiding. Daarbij adviseert het panel om de begeleiding bij de invulling van de keuzeruimte te versterken.

Voor specifiek de *masteropleiding* merkt het panel op dat het programma een mooie opbouw van verwerving van kennis en vaardigheden naar integratie van kennis en vaardigheden laat zien en tevens een mooie balans tussen verplichte onderdelen en onderdelen die studenten naar eigen interesse kunnen indelen. Wel vraagt het panel aandacht voor de als hoog ervaren studielast tussen blok 1 en blok 2 van het eerste semester en voor de frequentie en invulling van de contactmomenten in het tweede semester. Het panel spreekt zijn waardering uit over de stage en over de mogelijkheid voor studenten om met hun scriptieonderzoek bij lopend onderzoek van de staf aan te haken. Daarbij verdient het risico van studievertraging door uitloop van het dataverzamelingsproces blijvende aandacht. Het panel concludeert dat de opleiding zich terdege bewust is van het feit dat studenten soms de indruk hebben dat vakinhouden op punten overlap hebben met vakken uit de bacheloropleiding, de minor Leven lang leren (die masterstudenten gevolgd kunnen hebben binnen een andere bacheloropleiding) dan wel het schakelprogramma en dat de opleiding hierop ook al passende actie heeft ondernomen. Niettemin adviseert het panel de opleiding een en ander goed te blijven monitoren en te verhelderen voor studenten. Ten slotte adviseert het panel de opleiding om de consistentie in de (hoeveelheid) scriptiebegeleiding tussen begeleiders goed in de gaten te blijven houden.

Conclusie

Het panel oordeelt dat standaard 2 voor beide opleidingen voldoet.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Toetskaders

Zowel de bachelor- als de masteropleiding volgt de richtlijnen van het toetsbeleid van het domein Pedagogische en Onderwijswetenschappen (POW), dat op zijn beurt is afgestemd op het UvA-brede Kader Toetsbeleid. Het panel heeft het document Toetsbeleid POW bestudeerd en vindt dat dit er degelijk uitziet.

Het document bevat de randvoorwaarden voor een adequaat systeem van toetsing. Zo bevat het document onder meer richtlijnen ten aanzien van (de inhoudelijke samenhang van) het toetsprogramma, het opstellen, afnemen en beoordelen van toetsen, de toetsorganisatie, toetsbekwaamheid en de kwaliteitszorg rondom toetsing. Het panel is in het bijzonder positief over het hanteren van het principe van *constructive alignment*, waarbij leerdoelen, toetsvorm en onderwijsvorm op elkaar zijn afgestemd, en het gebruik van het vier-ogen-principe bij de constructie van toetsen en bij de beoordeling van de scripties. Verder blijkt uit het toetsbeleid dat voor alle vakken van de opleidingen een toetsdossier wordt aangelegd. Deze toetsdossiers bevatten onder andere de (deel)toetsen van het vak, de bijbehorende antwoordmodellen en beoordelingscriteria en specifieke gegevens over de toetsing van het vak (slaagpercentages, naam peer reviewer, vakevaluaties, e.d.). Het panel is positief over het gebruik van toetsdossiers, omdat het meent dat deze een adequate kwaliteitsbewaking van toetsen faciliteren.

Het panel heeft tot zijn tevredenheid vernomen dat het UvA-brede Teaching and Learning Centre (TLC) docenten ondersteuning biedt bij de toetsing. Zo biedt het TLC richtlijnen ten aanzien van de verschillende stappen binnen de toetscyclus. Daarnaast biedt het TLC docenten mogelijkheden voor verdere professionalisering op dit gebied.

Kwaliteit van toetsing

De hoofdlijnen van het onderwijsprogramma en de examinering van de beide opleidingen zijn vastgelegd in de desbetreffende OER. Het panel heeft voor beide opleidingen de OER, de vakbeschrijvingen in de studiegidsen en studiehandleidingen (inclusief informatie over de toetsing), overzichten van de ingezette toetsvormen en een representatieve steekproef van toetsen en bijbehorende antwoordmodellen bestudeerd. Op grond van deze documenten constateert het panel dat de toetsing in zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding de leerdoelen van de vakken en de beoogde leerresultaten van de opleiding adequaat afdekt.

Het panel is ook positief over de kwaliteit van de toetsen van de beide opleidingen. Het panel vindt de toetsen valide, betrouwbaar en transparant. De gehanteerde toetsvormen laten een mooie variatie zien en passen goed bij de leerdoelen en onderwijsvormen van de vakken. Voorbeelden van ingezette toetsvormen zijn onder andere open-vragen-tentamen, multiple choice-tentamen, (groeps)opdrachten, presentaties, open-boek tentamen en papers. In een aantal vakken worden combinaties van meerdere toetsvormen ingezet om zo een betere aansluiting op de verschillende leerdoelen te realiseren. De toetsing binnen de *bacheloropleiding* vertoont een geleidelijke verschuiving in toetsvormen. Zo wordt in jaar 1 veel gebruik gemaakt van multiple choice tentamens en worden in jaar 2 en jaar 3 geleidelijk aan steeds meer tentamens met open vragen, open-boektentamens en papers ingezet. Het panel vindt dit passend bij de opbouw van het programma. Het panel waardeert het dat zowel in de bacheloropleiding als in de masteropleiding ook in de toetsing gebruik gemaakt wordt van authentieke opdrachten. Zo wordt het bachelorvak Organisatie van leren en onderwijs getoetst met een authentieke opdracht waarin de verschillende thema's die in het vak zijn behandeld op onderzoeksmatige wijze moeten worden verkend en geanalyseerd binnen een bepaalde organisatie, zoals een school of bedrijf. De toetsing van het vak Leadership for Educational Change van de masteropleiding omvat een opdracht waarbij studenten de concepten die binnen dit vak centraal staan, kritisch toetsen aan de praktijk van een schoolleider.

Tijdens het bezoek vertelden zowel bachelor- als masterstudenten het panel dat zij tevreden zijn over de toetsing binnen de opleiding. Studenten weten tijdig voor de toetsafname wat er van hen verwacht wordt en zij ervaren de beoordelingen als fair. Zij hebben grote waardering voor de authentieke opdrachten die zij goed toepasbaar vinden in de praktijk. Verder gaven zij aan dat zij uitgebreide en behulpzame feedback ontvangen van hun docenten.

Het panel heeft zich tevens een beeld gevormd van de toetsing van de eindwerken. Daartoe heeft het de scripties en bijbehorende beoordelingsformulieren bestudeerd van een representatieve steekproef van vijftien afgestudeerden van elk van de beide opleidingen. Het panel is tevreden over de kwaliteit van de toetsing van de eindwerken. Voor beide opleidingen acht het panel de beoordelingen van de scripties voldoende navolgbaar. De eerste en tweede beoordelaar voeren de beoordeling in eerste instantie onafhankelijk van elkaar uit, waarna zij via overleg tot overeenstemming komen over de gezamenlijke, definitieve beoordeling. In het geval dat de beoordelaars er niet in slagen om tot een gezamenlijk oordeel te komen, wordt als derde beoordelaar de scriptiecoördinator ingeschakeld om tot een eindoordeel te komen. In de *bacheloropleiding* wordt voor de beoordeling gebruik gemaakt van een goede kwaliteit *rubric*. Zoals beschreven in standaard 2, voeren studenten de dataverzameling voor het scriptieonderzoek in groepsverband uit, waarna zij de scriptie individueel schrijven. Voor hun bijdrage aan het dataverzamelingsproces worden zij apart beoordeeld. Het panel constateert dat in de scripties niet duidelijk benoemd wordt dat de dataverzameling in groepsverband is uitgevoerd. Met het oog op de transparantie van het scriptieverslag adviseert het panel de opleiding om dit wel expliciet te maken in de scripties. Ook over de beoordeling van de scriptie in de *masteropleiding* is het panel tevreden. De scriptie is niet alleen een leerproces, maar ook een proeve van bekwaamheid; de rapportage volgt de opbouw van een wetenschappelijke publicatie. Het formulier dat voor de beoordeling van de scriptie wordt gebruikt vindt het panel adequaat.

Examencommissie

De bachelor- en masteropleiding Onderwijswetenschappen vallen onder verantwoordelijkheid van de Examencommissie Pedagogische en Onderwijswetenschappen (hierna: Examencommissie PW/OW). De Examencommissie PW/OW bestaat uit een voorzitter, een vice-voorzitter en vijf leden, onder wie één extern lid. In de examencommissie zijn alle betrokken opleidingen vertegenwoordigd. De commissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. De examencommissie wordt in haar borgingstaken bijgestaan door de toetscommissie, die bestaat uit een voorzitter (tevens lid van de examencommissie en 'linking pin') en twee leden. De toetscommissie speelt daarnaast ook een belangrijke rol in de professionalisering en advisering van docenten en opleidingen.

Het panel heeft zich op grond van de jaarverslagen van de afgelopen drie jaar en het gesprek tijdens de visitatie een beeld gevormd over de activiteiten van de Examencommissie PW/OW. Het panel stelt vast dat de commissie onder meer jaarlijks advies uitbrengt over de nieuwe OER, bijdraagt aan de ontwikkeling van de toetspraktijk, het toetsbeleid en de bewaking van de naleving daarvan, op grond van inhoudelijke criteria examinatoren aanwijst, maatregelen treft in gevallen van fraude en/of plagiaat en studentverzoeken behandelt. Tijdens de pandemie is de examencommissie nauw betrokken geweest bij aanpassingen in de toetsing als gevolg daarvan. Ook heeft de pandemie geleid tot een toename van studentverzoeken.

Ten aanzien van de invulling van de kwaliteitsborging van de toetsing stelt het panel vast dat de examencommissie jaarlijks steekproefsgewijs de kwaliteit van de eindwerken en bijbehorende beoordelingen evalueert. Daarbij richt zij zich het ene jaar op de bachelorscripties en het jaar daarop op de masterscripties. Alle scripties die zijn beoordeeld met een cijfer tussen de 5,5 en 6,5 worden voor de steekproef geselecteerd. Vervolgens wordt de steekproef aangevuld tot 30 scripties. De examencommissie bekijkt of de scripties alle van een voldoende niveau zijn en of de kwaliteit van de beoordelingen in orde is. Verder is de toetscommissie door de examencommissie gemandateerd om steekproefsgewijs de kwaliteit van toetsen, tentamens en toetsprogramma's te analyseren. Dit doet zij aan de hand van de toetsdossiers en eventuele aanvullende informatie van examinatoren. De toetscommissie stemt haar werkzaamheden af met de examencommissie en rapporteert aan de examencommissie over haar bevindingen. Zo heeft de

toetscommissie zich in 2021-2022 bijvoorbeeld gericht op de *constructive alignment* van de toetsing in de bacheloropleiding Onderwijswetenschappen, waarbij vooral aandacht is besteed aan de samenhang van leerdoelen, eindtermen en Dublin-descriptoren.

Het panel is van mening dat de Examencommissie PW/OW de kwaliteit van de toetsing en het eindniveau van zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding adequaat borgt.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat het toetsbeleid van het domein POW de randvoorwaarden bevat voor een adequaat systeem van toetsing. Het panel is daarbij in het bijzonder positief over het hanteren van het principe van *constructive alignment*, het gebruik van het vier-ogen-principe bij de constructie van toetsen en bij de beoordeling van de scripties en het gebruik van toetsdossiers. Ten aanzien van de kwaliteit van de toetsing binnen de opleidingen concludeert het panel dat de toetsing in zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding de leerdoelen van de vakken en de beoogde leerresultaten van de opleiding adequaat afdekt. De toetsen van beide opleidingen laten een goede kwaliteit zien: zij zijn valide, betrouwbaar en transparant. De gehanteerde toetsvormen zijn gevarieerd en passen goed bij de leerdoelen en onderwijsvormen van de vakken. Daarbij waardeert het panel dat de opleidingen ook in de toetsing gebruik maken van authentieke opdrachten. Zowel bachelor- als masterstudenten zijn tevreden over de toetsing binnen de opleiding en weten tijdig voor de toetsafname wat er bij de toetsing van hen verwacht wordt. Ook over de toetsing in de eindfase is het panel tevreden. De kwaliteit van het scriptiebeoordelingsformulier (in de *masteropleiding*) en de *rubric* voor de scriptie (in de *bacheloropleiding*) is in orde en de beoordelingen van de scripties zijn navolgbaar. Omwille van de transparantie van het scriptieverslag adviseert het panel de *bacheloropleiding* om in de scripties expliciet te maken dat de dataverzameling in groepsverband is uitgevoerd.

De Examencommissie PW/OW kwijt zich goed van haar wettelijke taken. Het panel is van oordeel dat de examencommissie de kwaliteit van de toetsing en het eindniveau van zowel de bachelor- als de masteropleiding adequaat borgt.

Conclusie

Het panel oordeelt dat standaard 3 voor beide opleidingen voldoet.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Het panel heeft een representatieve steekproef van vijftien bachelorscripties en vijftien masterscripties bestudeerd.

De *bachelorscripties* zijn alle van het niveau dat van een bachelor eindwerk Onderwijswetenschappen verwacht mag worden. Het panel vindt de kwaliteit van de empirische bachelorscripties over het algemeen relatief hoog. Dit komt volgens het panel mede doordat de datasets groot zijn vanwege het gezamenlijk uitgevoerde proces van dataverzameling (zie standaard 2). Verder behandelen de bachelorscripties actuele, relevante thema's, zijn de theoretische kaders vaak van goede kwaliteit en is de methodische aanpak doorgaans sterk. Daarnaast laten zij ook een goede reflectie op de beperkingen van het onderzoek zien.

Ook de bestudeerde *masterscripties* vindt het panel in alle gevallen aan de maat. De scripties zijn over het algemeen degelijk en behandelen actuele en regelmatig ook originele thema's. De scripties kennen vaak een goede onderzoeksopzet met een degelijke theoretische onderbouwing. Verder kenmerken zij zich door een goede weergave van de resultaten en laten zij vaak een adequate reflectie op de beperkingen van het onderzoek zien.

Afgestudeerden van de *bacheloropleiding* zetten hun studie meestal voort en ongeveer 45% stroomt door naar de eigen masteropleiding Onderwijswetenschappen. De overstap verloopt daarbij soepel. Daarnaast stromen afgestudeerden van de bacheloropleiding door naar een masteropleiding aan een andere universiteit, naar de research masteropleiding Child Development and Education, of naar een hogere beroepsopleiding, zoals de Pabo of de lerarenopleiding.

Uit de rapportage van de alumni enquête Onderwijswetenschappen (2000-2023) heeft het panel opgemaakt dat afgestudeerden van de *masteropleiding* gemakkelijk hun weg op de arbeidsmarkt vinden. Maar liefst 58% van de afgestudeerden vindt de eerste baan al tijdens de studie en nog eens 22 % in de drie maanden na het afstuderen. Van 61% was de eerste baan direct op wo-masterniveau. Typische functies en rollen waarin afgestudeerden terecht komen zijn (beleids)adviseur, beleidsmedewerker, onderwijskundige binnen een (non-profit)organisatie, onderzoeker of ontwerper.

Alumni van beide opleidingen gaven tijdens de visitatie aan met tevredenheid terug te kijken op de opleiding. Alumni van de bacheloropleiding vonden dat de overstap naar de masteropleiding soepel was verlopen. Alumni van de masteropleiding zijn positief over de thema's die in de opleiding aan bod zijn gekozen, omdat deze volgens hen een goede basis vormden voor hun start op de arbeidsmarkt. Afgestudeerden van beide opleidingen waarderen de goede koppeling met de praktijk die in de opleidingen wordt gemaakt. Een groot deel van de alumni (46%) geeft aan behoefte te hebben aan een specifiek onderwijsaanbod vanuit de opleiding.

Overwegingen

Het panel concludeert op grond van de bestudeerde selectie eindwerken dat zowel de bacheloropleiding als de masteropleiding de beoogde leerresultaten realiseert. Alumni van beide opleidingen kijken met tevredenheid op hun opleiding terug. Zij voelen zich goed toegerust voor een relevante mastervolgopleiding en vinden hun weg op de arbeidsmarkt snel. Afgestudeerden van beide opleidingen waarderen de goede koppeling met de praktijk die in de opleidingen wordt gemaakt en geven aan via een onderwijsaanbod verbonden te willen blijven aan de opleiding.

Conclusie

Het panel oordeelt dat standaard 4 voor beide opleidingen voldoet.

Eindoordeel

Het oordeel van het panel over de bachelor- en de masteropleiding Onderwijswetenschappen is positief.

Ontwikkelpunten

Beide opleidingen

1. Draag het macroperspectief in het profiel van de opleidingen als een *unique selling point* naar buiten toe uit;
2. Houd bij de samenstelling van een toekomstige Werkveldadviescommissie – ook in geval van een combinatie met de Alumniraad – rekening met een voldoende brede afspiegeling van het werkveld, waarbij niet alleen het onderwijs, maar ook bedrijven en organisaties zijn vertegenwoordigd, zodat actuele maatschappelijke evoluties vanuit een breed perspectief geadresseerd kunnen worden;
3. Blijf de werkdruk van het docententeam goed monitoren en onderzoek de mogelijkheden voor uitbreiding van het team. In dit verband geeft het panel ter overweging mee om bij eventuele uitbreiding nog meer expertise in andere domeinen/sectoren dan het onderwijs in het team na te streven.

Bacheloropleiding Onderwijswetenschappen

4. Maak in de *bacheloropleiding* de onderlinge relatie tussen de elementen micro-, meso- en macroniveau, de beroepsrollen en de leerlijnen transparanter, om zo het profiel van de opleiding nog scherper te maken. Tevens zou nog overwogen kunnen worden om de beroepsrollen een voor (toekomstige) studenten meer aansprekende benaming te geven;
5. Zorg er met het oog op de motivatie van studenten voor dat zij *al vanaf het begin* van de opleiding goed zicht krijgen op het vakgebied van de Onderwijswetenschappen en het toekomstige werkveld. In dit verband adviseert het panel om in de vakken die studenten samen met studenten Pedagogische Wetenschappen volgen, de relatie met de Onderwijswetenschappen nadrukkelijker accent te geven, om het vak Beroeps- en veldoriëntatie eerder in de opleiding aan te bieden (bij voorkeur al in jaar 1) en eventueel een (snuffel)stage als vast onderdeel van het curriculum te overwegen, en om het mentorgesprek aan het einde van het eerste semester naar voren te halen;
6. Finetune de inhoud van de vakken Leven lang leren om zo overlap met stof die in andere vakken wordt aangeboden te verhelpen;
7. Overweeg het plannen van de keuzeruimte in het eerste semester in plaats van in het tweede semester van jaar 3 om studenten zo beter toegang te bieden tot meer keuzevakken of minoren van buiten de opleiding. Versterk daarbij de begeleiding bij de invulling van de keuzeruimte;
8. Maak omwille van de transparantie van de verslagen in de scripties expliciet dat de dataverzameling in groepsverband is uitgevoerd.

Masteropleiding Onderwijswetenschappen

9. Besteed met het oog op een goede studeerbaarheid van het programma aandacht aan de als hoog ervaren studielast tussen blok 1 en blok 2 van het eerste semester en de kans op studievertraging door uitloop van het dataverzamelingsproces bij deelname van studenten aan het lopend onderzoek van de staf;
10. Spits de frequentie en de invulling van de contactmomenten in het tweede semester nog meer toe op de behoeften van de studenten;
11. Blijf scherp toekijken op eventuele overlap van vakken in de master met vakken uit de bacheloropleiding, de minor Leven lang leren dan wel het schakelprogramma en verhelder zaken voor studenten zo nodig;
12. Blijf de consistentie in de (hoeveelheid) scriptiebegeleiding tussen begeleiders goed in de gaten houden.

Bijlage 1. Beoogde leerresultaten

Eindtermen Bachelor OW

1. Kennis en inzicht (DD1)

De afgestudeerde heeft kennis van en inzicht in:

- a) het verloop van leerprocessen en de beïnvloeding daarvan in diverse contexten (incl. het leren binnen onderwijsinstellingen en het leren binnen organisaties),
- b) curriculumontwikkeling en instructie-ontwerp; evaluatie en assessment van onderwijs en het gebruik van technologie in het onderwijs.
- c) onderwijsinnovatie en de rol van de (school) organisatie bij het leren
- d) de ontwikkeling, sturing, opbouw en structuur van onderwijssystemen en de rol van onderwijsbeleid op nationaal en International niveau
- e) de disciplines pedagogiek, filosofie, psychologie, economie en sociologie in relatie tot de onderwijswetenschappen;
- f) de historische ontwikkelingen van het onderwijs, het denken over onderwijs en de onderwijswetenschappen;
- g) opzetten en uitvoeren van sociaal-wetenschappelijk onderzoek;
- h) maatschappelijke en ethische vraagstukken die een rol spelen in de onderwijskundige praktijk.

2. Toepassen kennis en inzicht (DD2)

De afgestudeerde is in staat om:

- a) theoretische en empirisch inzichten te gebruiken om vraagstukken op het gebied van onderwijsleerprocessen en de beïnvloeding daarvan, (school)organisaties en onderwijsinnovatie en onderwijsbeleid te benoemen, te analyseren en te interpreteren;
- b) deze analyses vervolgens te vertalen in adviezen, handelingsaanwijzingen en onderzoeksplannen met betrekking tot de inrichting, besturing en vormgeving van onderwijs en opleiding;
- c) Inzichten uit onderwijswetenschappelijk onderzoek en theorievorming te betrekken op actuele onderwijsvraagstukken en maatschappelijke en technologische ontwikkelingen;
- d) eenvoudig (praktijkgericht) onderwijsonderzoek uit te voeren;

3. Oordeelsvorming (DD3)

De afgestudeerde is in staat om:

- a) een eigen kritisch te oordeel vormen over vraagstukken en problemen op het gebied van leerprocessen en de beïnvloeding daarvan, en de organisatie, innovatie en het beleid van onderwijs;
- d) sociaalwetenschappelijk onderzoek en theorievorming zowel in theoretisch als in empirisch opzicht kritisch te evalueren;
- e) de onderwijswetenschappen te positioneren ten opzichte van andere disciplines en wetenschapsfilosofische tradities.
- f) kritisch te reflecteren op het eigen vermogen tot handelen en de eigen professionele ontwikkeling;
- g) vanuit maatschappelijke betrokkenheid kritisch te reflecteren op actuele maatschappelijke onderwijsvraagstukken.
- h) een eigen visie op de onderwijswetenschappen te verwoorden en de rol die hij/zij zelf als onderwijswetenschapper in de samenleving wil vervullen.

4. Communicatie (DD4)

De afgestudeerde is in staat om:

- a) schriftelijk en mondeling te rapporteren over (de analyse van, of onderzoek naar) een sociaalwetenschappelijk probleem aan vakgenoten, professionals en een breder publiek;
- b) zelfstandig en in groepsverband te werken.

5. Leervaardigheden (DD5)

De afgestudeerde is in staat om:

- a) kritisch te reflecteren op zijn of haar professionele ontwikkeling en zich als onderwijswetenschapper te blijven ontwikkelen;
- b) zich zelfstandig en naar eigen interesse in het vakgebied te verdiepen en te verbreden.

Eindtermen Master OW

Kennis en inzicht (DD1)

De afgestudeerde heeft grondige en specialistische kennis van en inzicht in:

1. actuele onderwijsvraagstukken en ontwikkelingen in de samenleving die daarop van invloed zijn;
2. onderwijswetenschappelijke theorieën en bevindingen m.b.t. onderwijssysteem en –beleid, schoolorganisatie en –innovatie, leeromgevingen en onderwijsleerprocessen;
3. methoden en technieken binnen de onderwijswetenschappen.

Toepassen kennis en inzicht (DD2)

De afgestudeerde is in staat om:

5. onderwijswetenschappelijke kennis te gebruiken om complexe vraagstukken te analyseren op het gebied van onderwijsbeleid, schoolorganisatie, onderwijs- en opleidingsprogramma's en onderwijsleerprocessen;
6. zelfstandig empirisch onderwijswetenschappelijk onderzoek uit te voeren;
7. analyses van en onderzoek naar onderwijswetenschappelijke vraagstukken te vertalen in adviezen, handelingsaanwijzingen en voorstellen voor verder onderzoek met betrekking tot onderwijsbeleid, schoolorganisatie, onderwijs- en opleidingsprogramma's en onderwijsleerprocessen.

Oordeelsvorming (DD3)

De afgestudeerde is in staat om:

8. een oordeel te vormen over complexe onderwijskundige vraagstukken en dit theoretisch en empirisch te onderbouwen;
9. onderwijskundig onderzoek kritisch te beoordelen;
10. te oordelen over ethische vraagstukken die een rol spelen in de onderwijskundige praktijk en in onderwijswetenschappelijk onderzoek.

Communicatie (DD4)

De afgestudeerde is in staat om:

11. te rapporteren over (de analyse van en onderzoek naar) complexe onderwijswetenschappelijke vraagstukken, aan vakgenoten en aan een breder publiek;
12. samen te werken met wetenschappers en partners uit de onderwijspraktijk en het onderwijsbeleid.

Leervaardigheden (DD5)

De afgestudeerde is:

13. in staat te reflecteren op de eigen ontwikkeling en (toekomstige) loopbaan, en keuzes met betrekking op de eigen ontwikkeling en (toekomstige) loopbaan te beargumenteren.

Bijlage 2. Opleidingscurriculum

Bachelor

Jaar 1	Sem. 1	Sem. 2	EC
Onderzoeksmethodologie			6
Inleiding onderwijswetenschappen			6
Inleiding pedagogische wetenschappen			6
Beschrijvende statistiek			6
Professionele Vaardigheden 1			3
Testen en Meten			3
Curriculumstudies			6
Instructie en leren			6
Onderwijsbeleid: structuren en processen			6
Educational Ideals, Rights and Ethics			9
Kwalitatief onderzoek OW			3
Academische Vaardigheden 1			0
Academische Vaardigheden 2			0
Academische Vaardigheden 3			0
Jaar 2	Sem. 1	Sem. 2	EC
Lifelong learning: personal, organizational and societal perspectives			6
Visies op onderwijs en leren			6

Onderwijssociologie	 		6
The future of learning and technology	 		6
A Professional Perspective on Lifelong Learning	 		6
Globalisation, education policy and change		 	6
Philosophy of Science		 	6
Organisatie van leren en onderwijs		 	6
Toetsende Statistiek		 	6
Beroeps-/veldoriëntatie		 	3
Onderzoekspraktijk OW		 	3
Jaar 3	Sem. 1	Sem. 2	EC
The economics of life long learning	 		3
Learning and innovating in organizations	 		9
Empirische bachelorscriptie Onderwijswetenschappen	 		18
<i>Vrije keuze: Keuzevakken bachelor Onderwijswetenschappen / Minor</i>	 	 	30

Master

	Sem. 1	Sem. 2	EC
Leren en leeromgeving	 		6
Onderwijsbeleid: stelsel en sturing	 		6
Diversiteit en Onderwijs	 		6
Leadership for educational change			3

			
Masterclass Onderwijsonderzoek			3
			
<i>Vrije keuze: Keuzevakken master Onderwijswetenschappen (klik voor de opties)</i>	 	 	6
Masterscriptie Onderwijswetenschappen	 	 	18
Stage Master Onderwijswetenschappen	 	 	12

Bijlage 3. Bezoekprogramma

Dinsdag 16 mei 10.00-11.00 uur (online)

10.00 10.30	Presentatie van de opleidingen
10.30 11.00	Vragen panel

Dag 1 – woensdag 24 mei

11.00 11.15	Welkom
11.15 12.30	Vooroverleg panel (intern) & inloopspreekuur (incl. lunch)
12.30 13.30	Gesprek inhoudelijk verantwoordelijken
13.30 14.00	Intern overleg panel
14.00 14.45	Gesprek docenten (B+M)
14.45 15.30	Gesprek bachelorstudenten
15.30 16.00	Pauze
16.00 16.45	Gesprek masterstudenten en alumni
16.45 17.30	Gesprek examencommissie

Dag 2 – donderdag 25 mei

09.30 10.00	Vorbereiding panel
10.00 11.00	Themasessie 1 Profiel van de opleiding en instroom
11.00 11.30	Pauze
11.30 12.30	Themasessie 2 Professionele identiteit student (afgestudeerde/alumnus)
12.30 13.30	Lunch en intern paneloverleg
13.30 14.15	Eindgesprek formeel verantwoordelijken
14.15 16.00	Opstellen voorlopige bevindingen en voorbereiden mondelinge rapportage (panel intern)
16.00 16.30	Mondelinge rapportage voorlopig oordeel

Bijlage 4. Geraadpleegde materialen

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek 15 eindwerken per opleiding bestudeerd. De gegevens van de eindwerken zijn op aanvraag beschikbaar bij Academion. Daarnaast heeft het panel voor en tijdens het bezoek onder andere de volgende materialen geraadpleegd:

Onderwerp	Nr. en naam stuk
Algemeen	
Overzicht stukken	Bijlage 0
Administratieve gegevens	Bijlage 1
Programma visitatie 16, 24 en 25 mei	Bijlage 2
Begeleidend schrijven	Bijlage 3
Overzicht verbeterpunten & acties heraccreditatie 2016	Bijlage 4
SWOT-analyse	Bijlage 5
Studentenhoofdstukken	Bachelor: bijlage 6 Master: bijlage 7
Themasessie 1: Profilering en positionering bachelor Onderwijswetenschappen	Bijlage 8: Introductie themasessie 1 Bijlage 9: Plan herprofilering bachelor Onderwijswetenschappen Bijlage 10: Marketingplan bachelor Onderwijswetenschappen Bijlage 11: Voorlichtingsmaterialen Website voorlichting bachelor Onderwijswetenschappen Website voorlichting master Onderwijswetenschappen
Themasessie 2: professionele identiteit student	Bijlage 12: Introductie themasessie 2 Bijlage 16: Rollen in de Bachelor Onderwijswetenschappen (standaard 1)
Standaard 1: waartoe leidt de opleiding op?	
Domeinspecifiek referentiekader	Bijlage 13
Profiel & eindtermen	Bijlage 14
Visie op de opleiding	Bijlage 15
Rollen in de bachelor onderwijswetenschappen	Bijlage 16

Standaard 2: hoe zorgt de opleiding ervoor dat ze haar doel bereikt?	
<p>bachelor curriculum leerlijnen</p> <p>koppeling eindtermen aan leerdoelen toetsdossiers</p> <p>studiebegeleiding en kwantitatieve gegevens</p> <p>OER NSE</p>	<p>Studiegids bachelor</p> <p>Bijlage 16: Rollen in de Bachelor Onderwijswetenschappen Bijlage 17: Leerlijn Academische vaardigheden Bijlage 18: Leerlijn Methoden & Technieken Bijlage 19: Schema eindtermen bachelor</p> <p>20 a t/m h: Toetsdossiers bachelor Onderwijswetenschappen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Uitleg keuze van vakken Acva 1 Onderzoeksmethodologie The Future of Learning and Technology Organisatie van leren en onderwijs Onderwijsbeleid: structuren en processen Beroeps- en veldoriëntatie Learning and Innovating in Organizations <p>Bijlage 21a t/m e:</p> <ol style="list-style-type: none"> Studiebegeleiding, kwantitatieve gegevens en analyse bachelor Onderwijswetenschappen Evaluatie 2^e jaarsgesprekken 2021-2022 Evaluatie 2^e jaarsgesprekken 2020-2021 Evaluatie 2^e jaarsgesprekken 2019-2020 Evaluatie 2^e jaarsgesprekken 2018-2019 <p>Bijlage 22 Bijlage 23</p>
<p>master curriculum koppeling eindtermen aan leerdoelen en toetsplan toetsdossiers</p> <p>studiebegeleiding en kwantitatieve gegevens OER NSE</p>	<p>Studiegids master</p> <p>Bijlage 24: Schema eindtermen en toetsvormen master</p> <p>25a t/m c: Toetsdossiers master Onderwijswetenschappen op micro, meso en macroniveau:</p> <ol style="list-style-type: none"> Leren en leeromgeving Onderwijsbeleid: stelsel en sturing Diversiteit en onderwijs <p>Bijlage 26 Bijlage 27 Bijlage 28</p>
<p>formatieoverzicht (% BKO, % SKO, ratio docenten-student)</p>	<p>Bijlage 29: Formatieoverzicht Onderwijswetenschappen</p>
<p>jaarverslagen opleidingscommissie POW</p>	<p>Bijlagen 30a t/m c: Jaarverslagen OC POW</p> <ol style="list-style-type: none"> Jaarverslag OC POW 2021-2022 Jaarverslag OC POW 2020-2021 Jaarverslag OC POW 2019-2020

Handboek Kwaliteitszorg POW 1.1	Bijlage 31
Standaard 3: Hoe gaat de opleiding na of de doelen behaald worden?	
toetsbeleid	Bijlage 32: Toetsbeleid POW
bachelor toetsprogramma toetsdossiers Empirische Bachelor scriptie docentenhandleiding	Bijlage 33: schema toetsvormen Bijlagen 20 a t/m h: Toetsdossiers bachelor Onderwijswetenschappen Bijlage 34: Studiehandleiding Empirische Bachelor scriptie Bijlage 35: Beoordelingsformulier Empirische Bachelor scriptie Bijlage 36: werkwijze Empirische Bachelorscriptie beoordeling
master toetsplan toetsdossiers masterscriptie docentenhandleiding	Bijlage 24: Schema eindtermen en toetsvormen master (standaard 2) Bijlagen 25 a t/m c: Toetsdossiers master Onderwijswetenschappen (standaard 2) Bijlage 37: Studiehandleiding Masterscriptie Bijlage 38: Beoordelingsformulier Masterscriptie Bijlage 39: Scriptieworkflow Canvas 22-23 Bijlage 40: Informatie begeleiders Masterscriptie 22-23 Bijlage 41: Beleid POW Masterscriptiehandleiding Onderwijswetenschappen 22-23
jaarverslag/notulen examencommissie	Bijlagen 41a t/m c: jaarverslagen EC POW a. Jaarverslag EC POW 2021-2022 b. Jaarverslag EC POW 2020-2021 c. Jaarverslag EC POW 2019-2020
Standaard 4	
selectie van 15 eindwerken per opleiding	Map 42: eindwerken
recent alumni-onderzoek	Bijlage 43: Verslag alumni onderzoek 2022 studenten voor 2000 tm 2022